

(fig.) a) Förskingra. *Han f-dde sina fiender, som vinden f-r agnarne.* — *Syn.* Se *Skingra*. — b) (föga brukl.) Förslösa. — c) Skingra ens sorg, bekymmer, tankar genom något som roar. *Han är försjunken i sorg; vi måste hitta på något medel att f. honom.* *F. sinnet*, vederqyckta, uppriska, roa sinnet, afleda tankarna från något ledsamt, tröttnande ämne, som för mycket syssetsätter dem. — *Syn.* Dissipera, Distrahera. Se *f. ö. Roa*. — *F. sig*, v. r. Skingra sin sorg, sina bekymmer, sina tankar genom något, som muntrar sinnet. — *Syn.* Se *Roa sig*.

FÖRSTRÖDD, a. 2. (egentl. part. pass. af *Förströ*) Se *Tankspridd*.

FÖRSTRÖELSE, förströ'älle, f. 3. 1) Roande, muntrande. *Konungens f. var högsta målet för Hofmännens tankar.* — 2) Hvad som förströr eller tjenar till att förströ, roa. *Söka f. Lefva i f-r.* — *Syn.* Dissipation. Se *f. ö. Nöje*.

FÖRSTRÖENDE, n. 4. Roande genom något, som förströr sinnet.

FÖRSTUGA, förstuga (uttalas vanligtvis färstuga), f. 1. Yttersta rummet i ett hus, dit man inkommer omedelbart genom husets port eller hufvuddörr, och hvarifrån dörrar leda till de egentliga boningsrummen. — Skrifves någon gång i värdslös stil *Färstu*, t. ex. i det förtroliga samtalsspråket.

FÖRSTUGUGÅNG, förstugugå'ng (uttalas vanligtvis färstugugå'ng), m. 2. Förstuga, lång och smal, så att den liknar en gång.

FÖRSTUGUVIST, förstuguv'ist (uttalas vanligen färstukv'ist), m. 2. Liten, vanligtvis täckt, utbyggnad utanför dörren till ett hus, dels till skydd för de in- och utgående mot takdroppet, dels ock för att sommartiden på der anbragta bänkar njuta frisk luft och svalka.

FÖRSTUMMA, förstumma, v. a. 1. (fig.) Göra stum (af förskräckelse, häpenhet, o. s. v.). *Denna oförmodade syn f-de honom alldeles.*

FÖRSTUMMANDE, n. 4. Händelsen, omständigheten, att någon förstummas.

FÖRSTUMNING, f. 2. 1) Se *Förstummande*. — 2) Förstummadt tillstånd, mållöshet, oförmåga att kunna säga något.

FÖRSTYMPA, försty'mmpa, v. a. 1. (föga brukl.) Alldeles stympta. — *Förstympande*, n. 4. o. *Förstympning*, f. 2.

FÖRSTYRA, försty'ra, v. n. 2. (pop.) Hafva förstyret, vara styresman.

FÖRSTYRE, försty're, n. 4. 1) Makten, rättigheten, att vara styresman. *Hafva f-t.* — 2) Styresman.

FÖRSTÅ, förstå', v. a. 2. (böjes som *Stå*; har i part. pass. *Förstådd*) 1) Med förståndet (bem. 1) fatta. *Han f-r ingenting af hvad man säger honom.* *F-r du mening af hans ord?* *Jag f-r icke, huru det är möjligt, huru han kan säga så.* *F. det den som kan, jag f-r det icke.* Nyttjas samtalsvis i flera egna uttryck, såsom: *Jag f-r*, när man vill tillkännagifva, att man fattat, hvad en annan förklarar, utredt, omtalat; *det f-s* (förkortadt *förstås*), äfv. *det f-s af sig sjelf*, det är klart, naturligt; *f-r ni (du, &c.) det?* *f-r ni?* tillägges ofta, sedan man förut sagt någon-ting hotande eller i skarp, bitter, stickande ton yttrat något, t. ex.: *Lyd genast, eljest vankas rapp; f-r du?* *Det skall ske midt för er näsa; f-r ni det?* *F. skämt, narri*, ej finna sig sårad deraf. — *Syn.* Begripa, Fatta, Inse. — 2) (med person till objekt) Fatta, hvad någon menar. *Jag kan icke f. honom, han talar så oredigt.* *Jag*

f-r honom (dig, &c.) icke, säges, när man vill uttrycka, att man ej kan förklara en persons handlingssätt, afsigter, eller när man anser honom uppföra sig i hög grad oförståndigt. — *Syn.* Begripa. — 3) Gifva viss bemärkelse åt, förklara. *Huru skall man f. det ordet, det stället? Någre f. det så, andra så.* *Man kan f. det så eller så.* *Huru skall jag det f.?* säges ofta, när man vill uttrycka sin förvåning öfver något. — *Syn.* Förklara. — 4) Hafva en viss mening med något. *Hvad f-r ni med det?* *F. under*, mena något, som icke är uttryckligen skrifvet eller sagdt. *Det f-s under*, det menas, fastän det icke är uttryckt i sjelfva orden. *Det f-s något derunder*, det innefattar någon dold, förtäckt mening. — *Syn.* Se *Mena*. — 5) Erfara, förnimma. *Låta någon f.*, att man är missnöjd. *Gifva en något att f.*, genom förtäckta ord, tecken, miner eller på annat sätt (ej uttryckligt) gifva en något tillkänna. — 6) Veta, känna. *Han f-r icke mer än jag.* *F. ett språk, en konst, ett yrke, ett handverk.* *Han f-r att skämta på ett fint sätt.* *Att roa sig, det f-r hon, men intet mer.* *Huru det skall gå till, det må han sjelf f.* *Det må väl jag f.* *Är han spelare?* *Icke, så vidt jag f-r.* — *Syn.* Se *Veta*, *Kunna*. — 7) *Hvarandra*, dela samma tänkesätt, tycken och böjelser; väl komma öfverens. — *F. sig*, v. r. 1) (impersonelt) *Det f-r sig*, det förstås, är klart. — 2) *F. sig på*: a) (med sak till objekt) *Veta, känna.* *F. sig litet på medicin, litet på hvarje.* *Det f-r han sig alldeles icke på*, det kan han alldeles icke. *Han f-r sig icke på att skämta.* *Att vara näsvis, det f-r han sig på.* *Han vill icke f. sig derpå*, det vill han icke gå in på. — *Anm.* *F. sig på* uttrycker vanligen en mindre grad af vetande eller färdighet, än *Förstå* (jfr. 6). — b) *F. sig på någon*, väl känna ens karakter, lynne, tycken, vanor, och rätta sig derefter. *Icke f. sig på någon* betyder äfven: icke kunna förklara ens handlingssätt, beteende. — Part. pass. *F-dd* brukas ofta med negativa partikeln *Ille*, i nästan adjektiv mening, och betyder då: otjenlig, olämplig, opassande, oförståndig, t. ex.: *Delta stora miss-tag var följden af ett illa f-dt nit.* *En illa f. moderskärlek, ömhet.*

FÖRSTÅND, förstå'nd, n. 3. sing. 1) a) (i vidsträcktare bem.) Förmågan att tänka (bilda omdömen och slutsatser). *F-et är förmågan att döma och sluta; förnuftet deremot utmärker ett rätt bruk af förståndet och viljan.* *Hafva godt, svagt, kient, dåligt f.* *f-el på f-et.* *Ej hafva mycket f.*, hafva svagt f. *Det öfvergår mitt f.*, jag begriper det icke. *Förlora f-et*, förlora bruket af sitt f., blifva svagsint, vansinnig. *Vara ifrån f-et*, ej äga bruket af sitt f., vara svagsint; äfv. (fig.) uppföra sig högst oförnuftigt, oklokt. *Vara vid sitt fulla f.*, hafva fullt bruk af sitt förstånd. — *Jfr.* *Förnuft*. — *Syn.* Begrepp, Fattningssäfva. — b) (i inskränkta mening) Förmågan att bilda begrepp. — 2) (i dagligt tal) Ett rätt bruk af tankeförmågan och viljan. *Han har både f. och hjerta.* *En man med f.* *Han hade det f-et, att tiga.* *Med ären får han väl f.* *Ungdomen har vanligtvis icke mycket f.*, men det kommer med tiden. — *Syn.* Se *Klokhet*. — 3) Mening, betydelse. *Ordens, lagens rätta f.* — Har sammansättningen: Ordaförstånd. — 4) Förbindelse, öfverensstämmelse. *Vara i f.*, i hemligt f. med någon, i hemlighet förehafva något tillika med en annan